

ဗဟိုအသွေးအသံဉ်

လှူကော် ၁၁:၁၁-၁၂

■ သရုပ်ဒိဉ်ထဲ(န)လှုပ်ဒွ ■

လါလံလှူကော် ၁၁:၁၂ အပူ ကစခရံ လိဉ်ဖျါထီဉ်ဟ်အသူးအသံဉ်လါ ပုအကလးတဖဉ် အမဲဉ်ညါ ပုအါအါဂီဂီ တုပုကယီသံလိဉ်အသးလီ. အဝဲဟ်ဖျါထီဉ် ဟ်အသူးအသံဉ်ဒ်အံ ဟ်လါသုကျါအဖိမ့ဉ်ဃု ကိဉ်တဖျါဒီး ကဟ့ဉ်အီလါ လါတဖျါဉ်ဧါ. ဟ်လါသုကျါအဖိမ့ဉ်ဃုညါ ဒီးကဟ့ဉ်အီလါဂုတဘီဧါ. ဟ်လါ သုကျါ အဖိမ့ဉ်ဃုတံအဒံဉ်တဖျါ ဒီး ကဟ့ဉ်အီလါ ပတုဉ်ဃုန့ဉ်ဧါ. အအံမ့ဉ်ကစ ခရံလိဉ်ဖျါထီဉ် ဟ်အသူး အသံဉ် လါပုအကလးတဖဉ်အမဲဉ်ညါလီ. ဘဉ်မနုအယီ ကစခရံဘဉ်လိဉ်ဖျါထီဉ် ဟ်အသူးအသံဉ် လါပုဂီ မ့ဉ်အမဲဉ်ညါန့ဉ် မ့ဉ်လါ -

၁. အံဉ်ဘဉ်အဖိအယီ

စီဒေဝံအဖိခွါ စီအးဘရါလိဉ် ဆါထာဉ်ပူ ထီဉ်အီလါ တံတဟ်သုဉ်ဟ်သးအယီ ဘဉ်ဃုကံဉ် ဟ်တုဉ်နီဧါစီဧါ ဘဉ်အိဉ်လါ ပုလါကျါလီ. ဘဉ် ဆဉ် တုအဟ်ဖိဉ်ကုအသူးမ့ဉ်လီတံလီဆဲးဒီး သုညါဝဲလါ အဖိခွါဒုးအီတနုလါဘဉ်အယီ တဲ ဘဉ်အသူးခိဉ်တဖဉ်သုမ့ဉ်ထံဉ်ယဖိခွါ စီအးဘရါလိဉ် န့ဉ်မအီဧါစါတက့ဉ်. သုခိဉ်စီယီအဉ်တခီ မ့ဉ်လါ သးဆါဟ်စါစီအးဘရါလိဉ်ဒီး မသဲဝဲလါ အစုဒဉ်ဝဲ လီ. စီဒေဝံ တုအသုညါအဖိခွါ စီအးဘရါလိဉ် သံတဘီ အဝဲဟီဉ်ကမဲအဖိခွါဒီးစံးဝဲ “ယဖိခွါ စီအးဘရါလိဉ်ဧါ.. ယဖိခွါဧါ မံယသံတုလါနဂီ ယဖိ ခွါစီအးဘရါလိဉ်ဧါ... စီအးဘရါလိဉ်ဧါ ” အအံမ့ဉ် ဟ်အတံအံဉ်လီ. ဟ်တဂအံ ဖိခွါလူမေ သံအီ ဘဉ်ဃုဒ်ထီဉ်မံဆီမံဖိလီ. တုအဖိခွါသံ တခီ သုဉ်အုးသးအုးဟီဉ်ကမဲမးဝဲအမဲဉ်ညါ အဲဉ်ဒီးသံ လါအဖိခွါအလီလီ.

တဘဉ်စံးဟ်အဂုၤတဂုၤတဂုၤ, ဟ်လၢအပျုၤ တဂုၤဒၣ်လဲၣ် အဲၣ်ဘဉ်အဖိ တအဲၣ်ဒီးမၤဘဉ်ဒိဘဉ် ထံးအဖိဘဉ်. တၢ်ဂုၤအမ့ၢ်အတီၤတခါ အိၣ်ဒ်အံၤ ဟ်တဂုၤ ပျုၤထီၣ် ဟ်ဃာ်ကွါတဘဉ်လၢအလီၢ်မံအဖိလၢကျိ ဟ်ဝဲအုၣ်မးလီၤ. အဝဲမ့ၢ်လၢပျုၤအဃိ ကတိၤထီၣ် တၢ် သါကဘဉ်မၤသံမုၢ်ကီၤလၢအဖိလၢဟံၣ်ဖိခိၣ်အံၤ လီၤ. အခိပညီ ပုၤတဂုၤ တဂုၤလၢဟံၣ်ဖိခိၣ် မ့ၢ်ထီ ဒါအီၤဒီး ကကျိသံအီၤလၢ ကွါလၢ အကျုၤဟံၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိဃိဖိတဖၣ် အိၣ်လၢ တၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအပူၤ ဒ်သိး တၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးသုတအိၣ်တဂုၤလီၤ. တၢ်ပျုၤ တဂုၤအံၤ တနၢတခါ ဒ်တၢ်ပျုၤအသိး အဝဲဒဲလီၤအက ပၤဒ်ဆီဖါတပျုၤအဒ်ဆုဒီး အိၣ်အိထီၣ်ဒ်ဆိၣ်ဖါတ ဘဉ် လၢကဖျးတၢ်အကတီၢ်ဘဉ်လီၤ. အဝဲမၤသိၣ်အ ကလုာ် “အီၤအုအုအိ” တဘီ အဖိခွါမံလၢအကပၤတဂုၤ တဲအီၤ ဟ်နမၤန့ၤလဲၣ်. ထဲန့ၣ်တၢ်ပျုၤတဂုၤအံၤ တဲ ဘဉ်အဖိခွါလၢနဲဒၣ်တဂုၤန့ၣ် အိၣ်ဒၣ်နတၢ် ယတအဲၣ် ဒီးမၤန့ၤဘဉ်. အအံၤဟ်ဖျါထီၣ်လၢ ဟ်တဂုၤအံၤ ပုၤဂၤ မ့ၢ်ကတိၤဆၢတၢ်ဒ်န့ၣ်န့ၣ် ကကျိဝဲလၢကွါလီၤ. အအံၤ မ့ၢ်လၢအဖိခွါအဃိ တကျိဝဲဘဉ်. အဃိ ဟ်အတၢ်အဲၣ် န့ၣ်ဒိၣ်မးဟ်တုၤလၢ ဟ်အပျုၤတဂုၤဒၣ်လဲၣ် အဲၣ်ဘဉ် အဖိ တအဲၣ်ဒီးမၤဆါအဖိဘဉ်.

၂. ကျဲတၢ်လၢအဖိအဂီၢ်

ဖဲ (မၢ်ကူ ၉:၁၄-၁၇) အပူၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ကဝီၤဃာ် ပုၤဆါပျုၤထိး (ဝက်ရူးပြဲနံ) တဂုၤလီၤ. တုၤကစၢ်ခရံၣ်ဟံၣ်ဒီး သံကွါဝဲသုကတိၤမနုၤ လဲၣ်. ဒီးဟ်တဂုၤ လၢအဖိပျုၤထိး ဃုကညးအီၤလၢမ့ၢ်သု ဒီး ကမၤစၢၤအဖိ ဒ်သိးကဘျါလီၤ. ဖိတဂုၤအံၤတုၤဘဉ် တၢ်နးနးကျဲကျဲ လံာ်ပကံးအသးလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်သံကွါအီၤအဃိ ဟ်အံၤကိးပသုဒီး တဲဝဲဒၣ်

လၢမဲာ်ထံမဲာ်နီၤအပူၤ ဒီးစံးဝဲဒၣ် “ယန့ၣ်လီၤ ယတၢ် တန့ၣ် အံၤမၤစၢၤလၢတက့ၢ်.” တုၤကစၢ်ခရံၣ်ထံၣ်လၢ ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ဟဲဘူးထီၣ်လၢအီၤတဘီ အဝဲဒုတၢ်နီၤအလီၤဒီး စံးဝဲ “ တၢ်နီၤတအုၣ်ဒီး အနၢ်တ အာတဒုစၢ ယမၤလီၢ် နုၤ ဟးထီၣ်ကွံာ်လၢအလီၤတက့ၢ်.” ဒီးတၢ်နီၤန့ၣ် ဟးထီၣ်လၢ ဖိခွါတဂုၤအံၤအလီၤတဘျီဃိလီၤ.

ဖဲ (၁၃၄၆) နံၣ် အနံၣ်တကယၤ တၢ်ဒုးလၢ အဲကလံးဒီး ဖြဲၣ်စ့ၣ် အဘၢၣ်စၢၤအခါ စီၤပၤအဲးဒတး သၢဂၤတဂုၤ(King Edward III) ဘဉ်ကွါဆၢၣ်မဲာ် လီၢ်အသးလၢ ဖြဲၣ်စ့ၣ်အသးမ့ၢ်ဖဲ ခရူစံၣ်ဖရဲး (Crecy France)အခါစီၤပၤအဲးဒတးအဖိခွါ(Prince Edward) ဘဉ်အိၣ်ဒုးတၢ်လၢ တၢ်လီၢ်အကါဒိၣ်အလီၢ်လီၤ. စီၤပၤအဲးဒတး သၢဂၤတဂုၤတခါ အိၣ်လၢအဖိခွါ အက ပၤတဘူးတယံးဃုာ်ဒီး သုးမ့ၢ်ဖးဒိၣ် လၢအဆူၣ်တဖု လီၤ. စီၤပၤဖးဒိၣ်အံၤ အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢ အဖိခွါမ့ၢ်လိၣ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ် ကဆုၤလီၤသုးမ့ၢ်တ ဘျီဃိလီၤ. တယံာ်ဘဉ်ဒီး တၢ်ဒုးစးထီၣ်လီၤ. စီၤပၤ အဖိခွါ ဆိကမိၣ်ဝဲတၢ်ကီၤတၢ်ခဲ ကဘဉ်အီၤအဃိ ပျုၤလီၤ ပုၤသုးဖိလၢ ကလဲၤတဲအဟ်လၢ ကဆုၤလီၤအါ ထီၣ်သုး လၢကမၤစၢၤအီၤလီၤ. ဘဉ်ဆၢၣ်အဟ်တမၤ တၢ်နီၤတမံာ် ဘဉ်.လၢခံပျုၤလီၤသုးဖိအသီတဂုၤဆူၣ်အဟ်အိၣ်လၢ ကဆုၤလီၤသုးဖိတဖၣ်လၢကမၤစၢၤအီၤချ့ချ့လီၤ. တဘဉ်မၤယံာ်မၤနီၣ်အသးဘဉ်. ထဲန့ၣ် စီၤပၤဖးဒိၣ် တဲဘဉ်ပုၤဟဲဆုၤတၢ်ကစီၣ်တဂုၤန့ၣ်ဒ်အံၤ, “ တဲဘဉ် ယဖိခွါလၢ ယတမ့ၢ်တၢ်ခိၣ်တၢ်နီၤတဂုၤလၢ တဒုးညီနီၤ တၢ်အဃိ တသ့ၣ်ညါတၢ်ဒုးအတၢ်လိၣ်ဘဉ်နီၤ.” ယတ မ့ၢ် ဟ်တဂုၤလၢ အသးတအိၣ်လၢ ကဆုၤလီၤတၢ်မၤစၢၤ လၢအဖိအဂီၢ်ဘဉ်နီၤ. အအံၤဟ်ဖျါထီၣ်လၢ စီၤပၤဖိခွါ တဂုၤအံၤ တသ့ၣ်ညါအဃိ ပျုၤတၢ်လီၤ. အဟ်စီၤပၤ ဖးဒိၣ်တခါ သးအိၣ်တုၤအဖိခွါ ဒီးကတဲာ်ကတီၤတုၤတၢ်

လာအဖိခွါအင်္ဂါ လီတင်လီဆဲးလံ နှင်လီ၊ ယနင်လာ ပဝဲခဲလာ်လာ အအါဒီးအစု ပကမုာ်ဟ် ဒ်နှင်လီ၊

၃. ဟ်လုာ်ဟ်ပွါဖိ

တင်လာဖိသဒါ အတင်တဲန့ၣ် ပနာ်ဟူညီန့ၣ်ကိး ဂဒဲး ဒီးအအါ ဒီးအစု နှင် ပတဲကဘၣ်ကိးဂဒဲးလီ၊ ပုၤထူးပုၤတီၤအဖိခွါ တဂအံၤ တင်လာအသးလီဝဲန့ၣ် မဒၣ်အသး ဘံတရံ စွဲကတုၤ၊ တုၤအမၤန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလီ၊ တုၤအမၤန့ၣ်ဝဲဒီး တံၣ် နှင်သါဝဲန့ၣ် တယံာ်ဘၣ် လာ်စီဖု ကလုၤလီ၊ အဝဲကးဖျဲးကးပြဲး ဒ်ပုၤဃုအိၣ်တံၣ်ဖိတဂ အသိးလီ၊ အဝဲဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်ဆူအဟံၣ်အအိၣ်ကမာ အဟံၣ် ဟ်အီၤဒ်ပုၤ မၤတံၣ်ဖိတဂအသိးလီ၊ ဘၣ်ဆၣ် ဟ်တဂအံၤ ထံၣ်အဖိခွါလီၤကံၣ်ဒီး ပုၤဃုအိၣ်တံၣ်တဂ တဘီ သူၣ်ခုသးခုဒိၣ်မး ကိးသတြီ ထီၣ်ဆူအပျဲးအဘီၣ် တဖၣ်အအိၣ် ဒီးစံးဝဲဒၣ် ဟဲစိာ်ဆူအသီ၊ ခိၣ်ဖံးအသီ ဟဲစိာ်ပသံး၊ ဒ်သံဆၣ်ဖိကီၤဖိလၢအဘီၣ်တခု ဒ်သိးပက အိၣ်သကိးအိၣ်သကိး လၢတံၣ်သးခုအပူၤတက့ၤ၊ အဂ့ၢ်ဒ် အံၤ ယဖိလၢအသံတဂန့ၣ် မူထီၣ်က့ၤလံ၊ ဟါမာ်တဂ နှင် တံၣ်ထံၣ်န့ၣ်က့ၤအီၤလံ၊ အအံၤမုာ် ဟ်ဟ်လုာ်ဟ်ပွါ အဖိလီ၊ ပုၤထူးပုၤတီၤအဖိခွါတဂ ကးဖျဲးကးပြဲးဆါ မး ဘၣ်ဆၣ် ဖိနှင်ဖိလီ၊ အဟံၣ်န့ၣ်အဲၣ်အီၤဒ် အပူၤကွံာ် အဲၣ်အီၤအသိးလီ၊ တံၣ်လာဟ်န့ၣ် ဖိဂုၤဖိအာ အဲၣ်ဝဲ၊ ဟ်လုာ်ဟ်ပွါဝဲထီၣ်တံၣ် ဒ်ဖိသဒါအဟံၣ်အသိးလီ၊

တင်လာ ကီၤအမဲရကၤန့ၣ် တင်ကစီၣ်ဟီဖးသ ထြးသတြီထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုၣ်ညါဘၣ်ဃးပုၤခးသံ ကီၤခိၣ် တဘျီတဘျီန့ၣ်လီ၊ ဖဲကီၤခိၣ် John F Cannady ပုၤခးသံအီၤဝဲအပုၤ Robert Cannady

စ့ၢ်ကိး ဘၣ်တံၣ်ခးသံအီၤန့ၣ်လီ၊ လၢခံပုၤဃုသ့ၣ်ညါ တင်ကစီၣ်(သတင်းထောကံ)တဖၣ် လဲၤအိၣ်သကိး ပုၤလၢခးသံ Robert Cannady တဂအဟံၣ်အခါ ပုၤခးသံတံၣ် အဟံၣ်တဂအံၤ လၢတံၣ်သူၣ်အုးသးအုး အပူၤ တဲထီၣ်ဝဲ “ယဆိကမိၣ်လၢယ ဖိခွါကမၤအသး ဒ်အံၤ နီတဘျီဘၣ်” အအံၤမုာ်ဟ် လၢအဟံၣ်လုာ်ဟ်ပွါ အဖိ ဒ်ဖိသဒါအဟံၣ်အသိးလီ၊

ဟ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟ်လုာ်ဟ်ပွါအဖိ ဒီး မၤဝဲ အဂ့ၤကတၢာ်လၢ ဖိကိးဂအင်္ဂါလီ၊ ဖိလုၤမၤသံအီၤ ဒၣ်လဲၣ် စီၤဒၤဝဲး ဟီၣ်လၢအဖိခွါစီၤအးဘၣ်လိၣ် အယိ၊ ဖိသဒါအဟံၣ် အဖိခွါကးပြဲးဘၣ်ဆၣ် အဲၣ်ဒၣ်ဝဲ ဒ်လီၤလီၤ ထုးထီၣ်ဝဲအလီၤဆူ ပုၤထူးပုၤတီၤအဖိခွါ လီ၊ မ့မုာ် ပုၤလၢအခးသံ (Robert Cannady) အဟံၣ်တဂ မၤက့ၤတံၣ်တဘၣ်သူၣ်အုးသးအုးတဲထီၣ်ဝဲ လၢ “ယဆိကမိၣ်လၢယဖိခွါအံၤ ကမၤအသးဒ်အံၤ နီတဘျီဘၣ်” တံၣ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ မုာ်ဒၣ်ဖိ မုာ်အမုာ်သီ ထဲအံၤထဲန့ၣ် ဟ်သ့ၣ်တဖၣ် အဲၣ်အဖိဒ်လီၤလီၤ ဟ်လုာ် ဟ်ပွါ အဖိဒ်လီၤလီၤလီၤ

တင်လာမံၤ “ဟ်” အံၤ ပုၤဒီးအသူးအသံၣ်အ လၢကပီၤလီ၊ အယိ ခိၣ်န့ၣ်လၢ အကဲဘျးလၢ ပုၤဂီၢ်မုာ် အင်္ဂါန့ၣ် တံၣ်ကိးသဃဲၤအမံၤလၢဟ်လီ၊ ဒ်ပစံးတံၣ်အ သိး တံၣ်ဃုတံၣ်ဖိအဟံၣ်သ့ၣ်ကိၣ်တီၣ်မဲးတံၣ်သဘျီအဟံၣ် သုးခိၣ်ဒိၣ်အိၣ်ဆါ လၢခံကတၢာ် ကစၢ်ယွၤ လၢပဘါအီၤ တဂအံၤ ပကိးလၢဟ်စ့ၢ်ကိးလီ၊ ကစၢ်ခရံၣ်အတံၣ်ထု ကဖၣ် စးထီၣ်လၢ အိၣ်လၢမူခိၣ်ပဟ်ဧလီ၊ မံၤဟ်အံၤ ပုၤဒီးအလုာ်အပူၤ ပုၤဒီးအသူးအသံၣ် ပုၤဒီးအလၢကပီၤ လီ၊ ပဟ်တဖၣ်လၢအဲၣ်ပုၤ မၤတံၣ်အဂ့ၤကတၢာ် လၢပ ကီၤလၢပုၤဒီး အသူးအသံၣ်အလၢကပီၤအံၤ ပကဟ့ၣ် ဆာက့ၤအဝဲသ့ၣ်လၢတံၣ်လၢကပီၤလီၤတံၣ်လီၤဆဲးတက့ၤ

■ သရၣ်ဒိၣ်စထဲ(န)လုာ်ဒု ■